

Boj proti pokušeniam

Bl. Alfonz Rodriguez SJ

17. apríla 2019 ✝ Cirkev

V pokušeníach je vždy dobré sa modliť, lebo modlitba je všeobecný prostriedok, ktorý nám Sväté Písmo a svätí veľmi odporúčajú. Sám Kristus Pán nám ju kladie na srdce v evanjeliu: „Bedlite a modlite sa, aby ste neprišli do pokušenia.“ (Mat 26, 41) Toto učil nielen slovom, ale aj príkladom. V noci pred umučením sa dlhou modlitbou pripravoval na ťažký boj nie preto, že by to bol potreboval, ale že nás chcel poučiť, ako máme postupovať v pokušeníach a ťažkostiach.

Zdroj: wikipedia.com

Sv. opát Ján, hovorí, že rehoľník má byť podobný človeku, ktorý v ľavej ruke nesie oheň, v pravej zas vodu, aby hneď zahasil a zalial oheň, keď vzbĺkne. Keď sa zapáli oheň škaredej a zlej myšlienky, hneď musíme vziať do ruky vodu modlitby, aby sme ho zahasili. Spomína sa ešte iné podobenstvo. Rehoľník je vraj podobný človeku, ktorý sedí pod stromom; keď vidí množstvo hadov a divých zverov, ktoré nemôže premôcť, vylezie na strom a tak sa zachráni. Podobne aj pre rehoľníka je potrebné vyliezť na strom modlitby, pozdvihnúť sa k Bohu, keď na neho prichádzajú pokušenia a takto sa zachráni a oslobodí od pokušení a od osídíel diabla. ...

Sv. Bernard hovorí, že diabol, keď chce niekomu škodiť, najprv skúma povahu a náklonnosti. Na čo je človek najviac náchylný, tam ho napadne. Tých čo sú tichej povahy, napáda nečistými a ctibažnými pokušeniami; tých čo majú ostrejšiu povahu, pokušeniami hnevu, pýchy a netrpezlivosti. Sv. Gregor prináša dobré podobenstvo: vtáčkari vraj najprv vyskúmajú to, čo žerú vtáčiky, ktoré chcú chytiť. Podobne aj pre nášho nepriateľa, diabla, je hlavnou starosťou vedieť, na čo sme najviac náchylní, čo sa nám najviac páči, aby nás napadol a chytil. Tak napadol a chytil Adama ženou, ktorú mal ten veľmi rád. Samsona tiež tak chytil a premohol, aby vyrazil tajomstvo a povedal, v čom je jeho sila. Diabol postupuje ako dobrý vojvodca, ktorý pozerá a hľadá, na ktorom mieste je naša duša slabá, aká v nás panuje náruživosť, na čo sme najviac náchylní, aby nás potom tam napadol a chytil.

Preto aj nám sa treba tým brániť proti tejto diablovej prefíkanosti, že poznáme, ktorá je naša najslabšia stránka, ktorá potrebuje najviac sily, k čomu nás najviac ťahá prirodzená náklonnosť alebo náruživosť alebo zlý zvyk a o tú stránku sa potom starať a brániť ju. Svätí a učitelia duchovného života spomínajú ešte iný prostriedok. Majme zásadu, keď nás nejaké pokušenie napadne, hneď sa obrátiť k opačnej veci a tou sa brániť. Takto tiež lekári liečia telesné choroby. Keď choroba povstala od zimy, predpisujú teplé veci, keď od suchoty, tak vlhké. Takto potom nastane rovnováha v organizme. Podobne treba liečiť aj duchovné choroby a pokušenia. To nám prikazuje aj sv. Ignác z Loyoly: pokušeniam treba predchádzať použitím protichodných prostriedkov; tak napr. keď pozorujeme, že je niekto náchylný k pýche, treba ho cvičiť vo veciach, ktoré sa

zdajú jemu užitočné na pokorenie. To isté platí aj o iných zlých náklonnostiach. ...

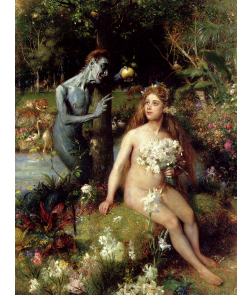

Foto: Eva v raj

Iný všeobecný a dobrý prostriedok označujú svätí: usilovať sa hneď na začiatku protivíť pokušeniu. Kým je nepriateľ malý, zabi ho, podlosť treba zadusiť v zárodku. Neskôr by si to nemusel zvládnuť. Pokušenie je ako ohník, ktorý keď sa raz chytí, vzrastie a rozšíri sa: „Z jednej iskry rozmáha sa oheň.“

(Sir 11, 34) Dobrá je tiež rada: protiv sa od začiatku, lebo je neskorý liek keď sa choroba už zakorenila. ... V životoch

Zdroj: commons.wikimedia.org

Otcov sa rozpráva, že sa raz diabol zjavil Pachomiusovi, opátovi v podobe veľmi peknej ženy. Svätý ho karhal, že takouto podlosťou zvádza ľudí. Diabol mu odpovedal: „Kto nám povoľuje v pokušeniach, toho väčšmi vábime na hriech, ale kto na začiatku sa nám protiví a nepovoľuje obrazom a myšlienkam, ktoré v ňom vzbudzujeme, pred tým ako dym zmizneme.“

Dobрым prostriedkom proti pokušeniam je tiež nikdy nezaháľať. Cassian hovorí, že dávni otcovia v Egypte to považovali za prvú zásadu, považovali tú radu za drahú pamiatku od svojich predkov a veľmi ju odporúčali svojim učeníkom ako výborný prostriedok: „Nech ťa diabol nikdy nenájde bez roboty,“ toto poučenie dal Boh aj sv. Antonovi. To mu malo slúžiť ako prostriedok vytrvania v púšti a brániť ho proti pokušeniam. Sv. Augustín hovorí, že ani sv. Anton sa nemohol stále modliť, hoci bol takým veľkým svätcom a niekedy ho rozličné myšlienky tak trápili, že až ustal. Tu volal k Bohu: „Pane, čo mám robiť? Chcem byť dobrý, ale myšlienky mi nedajú pokoja.“ Tu počul hlas, ktorý mu povedal: „Anton, ak sa chceš Bohu páčiť, modli sa, ak sa zas modliť nevládzeš, pracuj a zaoberaj sa vždy niečím. Rob, čo môžeš a nebude ti chýbať pomoc od Boha.“

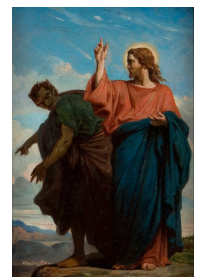
Iní hovoria, že sa mu anjel zjavil v podobe mladíka, ktorý chvíľu rúbal, potom sa zas na chvíľu s pozdvihnutými rukami modlil. Jedno je isté: záhaľčivosť je koreňom a žriedlom mnohých pokušení a veľa zlého, preto je veľmi dôležité, aby ťa diabol nikdy nenašiel bez práce, ale vždy v nej. ...

Čo robiť, keď k nám prídu zlé a škaredé myšlienky

Najprv treba podotknúť, že niektorí sa veľmi zarmútia a trápia, keď ich napadnú zlé myšlienky proti Bohu, proti viere, proti čistote. Niekedy si myslia, že Boh už o nich nedbá, zabudol na nich, že nie sú v Jeho milosti, keď sa takéto veci s nimi dejú. To je ohromný omyl.

Gerson rozpráva, že akýsi mních, ktorý žil v pustatine, mal veľké pokušenia proti Bohu, viere a čistote. Dvadsať rokov trvalo to pokušenie a za ten čas sa neodvážil nikomu ho vyjaviť. Nazdal sa, že

je to neslýchaná vec, že by sa pohoršil ten, kto by to počul. Nakoniec po dvadsiatich rokoch prišiel k starému a skúsenému mníchovi. Ale ani tomu sa to neodvážil slovom povedať, ale napísal mu to na papier a podal mu ho. Mních si to prečítal a začal sa usmievať. Potom mu povedal: „Polož ruku na moju hlavu.“ Ako to urobil, povedal mu: „Tieto všetky hriechy beriem ja na seba, nerob si z nich viac nijakej starosti.“

Zdroj: commons.wikimedia.org

Pustovník sa začudoval a pýtal sa ho: „Akože, veď ja som sa nazdal, že som už v pekle a ty mi hovoríš, aby som si z toho nič nerobil?“ Odpovedal mu starec: „Mal si azda radosť z tých zlých a škaredých myšlienok?“ „Ježišu! Nie, naopak iba trápenie a muky.“ „Teda je to jasné,“ povedal mu svätý starec, „že tie myšlienky neboli tvoje, proti tvojej vôli povstali v tebe, diabol ťa chcel nimi do zúfalstva dohnať. Preto syn môj prijmi moju radu: keď ti odteraz prídu takéto zlé myšlienky, povedz : „Nech na teba padne táto kliatba, zlý duch a táto neverecká myšlienka; ja to nechcem, ja všetko verím, čo verí svätá Cirkev; radšej zomriem, ako by som mal uraziť Boha.“ Mních bol vyliečený a viac na neho neprišlo také pokušenie. ...

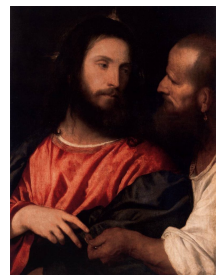
Teraz pohovorme o tom, ako sa nám treba v takýchto zlých a škaredých myšlienkach chovať. Niektorí si nevedia rady. Namáhajú sa a napínajú sa veľmi, aby sa tých myšlienok striasli a oslobodili sa od nich. Chytajú sa za sluchy, mrašia čelo, trasú hlavou, zažmurujú oči, ako by hovorili: tu nemáš čo hľadať! A niekedy keď ústami nepovedia, že nechcú, majú pocit, že zhrešili. Tým si človek robí väčšiu škodu ako mu robí pokušenie. ...

Nuž ako sa protiviť takým pokušeniam a ako sa ich striasť? Svätí a učitelia duchovného života hovoria, že netreba bojovať priamo proti nim, aby sme sa ich striasli, namáhať sa a napínať hlavu, ale nemáme si ich vôbec všímať. Vysvetľujú to podobenstvami, ktoré hoci sú o obyčajných veciach, predsa dobre zodpovedajú situácii. Niektoré psi, ktoré na nás brešú, hneď sa utiahne, keď sa za ním ani neobzrieme. Keď si ho však všimneme a obrátime sa k nemu, ďalej breše. Tak to býva aj s takýmito myšlienkami. Nestaraj sa o ne a čoskoro ťa opustia. ... Na väčšiu potechu tých, čo mávajú takéto pokušenia a na povzbudenie, aby užívali tento prostriedok, podotýkajú svätí, že čo by boli ako zlé tie myšlienky, netreba sa o ne starať. Teda čím sú horšie, tým menej treba o ne dbať, lebo tým menej sú nebezpečné. ... Preto nemáš sa čo trápiť, keď ti prichodia na um, lebo niet v tom nijakého hriechu, ani to nezávisí od teba, to je proti tvojej vôli. Diabol sa takto usiluje znechutiť ťa a vohnať do zúfalstva, alebo aspoň do veľkého zármutku. ...

Sv. Ján Klimakus hovorí, že proti rôznym pokušeniam sa nemáme brániť rovnako. Niektoré hriechy sú samé o sebe protivné a nemilé, ako hnev, nenávisť, závisť, pomstychtivosť, netrpezlivosť, rozhorčenosť, trpkosť srdca, smútok, zvada a iné podobné. Iné zas majú nejakú rozkoš v sebe, ako telesné hriechy: obžerstvo, opilstvo, roztapašná zábava, veľa hovoriť a iné zmyselné radosti. Čo sa týka tých druhých hriechov

(zmyselných), čím viac na ne hľadáme a pozeráme, tým viac nás sťahujú k sebe a zaberajú nám srdce. Preto proti nim treba tak bojovať, že človek pred nimi uteká: vyhýba sa príležitosti, odvracia zrak, pozornosť a spomienku na ne. Ale proti prvým treba bojovať inak. Pri nich musíme neustále prihliadať na ich prirodzenú odpornosť, podlosť a ohavnosť, aby sme ich lepšie premohli. ...

To isté učia aj Cassian a sv. Bonaventúra. Dodávajú ešte: pri prvom druhu hriechov sa môžeme cvičiť v boji a hľadať príležitosť bojovať proti nim. S tými čo nás prenasledujú, môžeme sa zhovárať a stýkať, aby sme sa naučili trpezlivosti. Práve tak môže sa kto druhému poddať, aby sa naučil poslušnosti a poníženosti. Ale čo sa týka hriechov nečistoty, bol by veľký nerozum a nebezpečenstvo hľadať príležitosť a túžiť po pokušeniach. Ani Kristus Pán nedovolil, aby ho tento hriech pokúšal, aby nám ukázal, že takéto pokušenia

Zdroj: commons.wikimedia.org

nesmieme vyhľadávať, aj keby sme mali nádej na väčšiu odmenu a víťazstvo. Tento hriech je totiž s človekom tak zrastený a pre rozkoš, ktorá je s ním spojená, ľahko prejde na vôľu, ale aj do tela a preto sa ľahšie vkradne.

URL adresa článku: <https://christianitas.sk/boj-proti-pokuseniam/>